

DE HAAGSE TIJDEN



Tante Zus en mijn eerste verjaardag

Pag. 3



Den Haag, een zorgeloze stad met een amoreel tintje

Pag. 5



Vroem vroem met Fiat 600D

Pag. 7



Honderd jaar per HTM-bus

Pag. 8-9

De Haagse krant van alle tijden

De Marathon; van rolschaatsbaan naar dancing

In het officieuze Haagse volkslied *O, o, Den Haag* van Harry Klorkestein (het Klein Orkest) komen de regels voor: *“Ik zou bes’ nog wel een keertje net als vroegâh, een nachie wille stappe, op me Puch een wijffie hale en daarna danse in de Marathon.”* Met de Marathon wordt uiteraard de voormalige rolschaatsbaan aan De Savornin Lohmanlaan bedoeld. De rolschaatsbaan werd in 1947 opgezet door de ondernemende en sportieve familie Ooms. Zij lieten de inwoners van Den Haag vlak na de oorlog kennismaken met het fenomeen rolschaatsen en met de sport rolhockey.

Begin jaren zestig, toen de animo voor het rolschaatsen wegzakte, kreeg men in de gaten dat het café-restaurant, paviljoen de Marathon, bij de rolschaatsbaan zich uitermate goed leende als locatie voor het organiseren van dansavonden met optredens van de vele Haagse beatbandjes. Zo werd de Marathon de kraamkamer van de Haagse beat, met bekende en minder bekende groepen uit Den Haag en omstreken.

Verwaarloosd

Het begon dus allemaal met rolschaatsen, de mannen deden aan rolhockey en de dames waren druk met het kunstrijden. De interesse van het publiek in het rolschaatsen was begin jaren zestig tanende.

In 1964 lag de rolschaatsbaan er verwaarloosd bij. Sommige eternietplaten, waaruit de vloer van de rolschaatsbaan bestaat, waren gescheurd en werden niet vervangen. Het onkruid kwam langs de naden van de platen eterniet naar boven. De reden hiervan was dat de familie Ooms van de gemeente had vernomen dat de rolschaatsbaan, de Marathon-Rinck, moest verdwijnen. Men had plannen om op de plek van de rolschaatsbaan huizen te bouwen. Het onderhoud aan de rolschaatsbaan werd gestopt en de nog goede eternietplaten werden verkocht aan de rolschaatsbaan ‘de Eekhoorn’ aan de Leyweg. Om toch nog inkomen te genereren, bouwde men in 1965 achter het café-restaurant een zaal van tien bij twintig meter.



Rolschaatsbaan de Marathon. Foto uit 1957, JosPé, Haags Gemeentearchief

Op de vloer van de zaal werden toch nog eternietplaten gelegd, zodat de ruimte eventueel nog door kunstrijders kon worden gebruikt als oefenruimte, maar er werd ook een podium gebouwd met het oog op het toenemende gebruik van de zaal voor dansavonden met bandjes.

Nadat de zaal in gebruik was genomen, speelden er groepen als de huisband Pee White & the Magic Strangers en the Noise Breakers. Joop Roelofs, de latere gitarist van Q65, schilderde de Brooklyn Bridge als achtergrond van het podium. In de loop van 1966 werd er bij de Marathon niet meer geroleschaatst en werd de naam Marathon-Rinck gewijzigd in Dancing de Marathon. Als snel na het in gebruik nemen van de zaal kwamen ook andere groepen op deze locatie spelen. The Golden Earrings en the Motions begonnen hier hun carrière, met in hun kielzog groepen als

Hu & The Hilltops, the Davies, the Haigs, the Scarlets, ZZ en de Maskers, the Nicols, Group 1850, Livin’ Blues, Willie and his Giants, Q65, Shocking Blue, the Empty Hearts en vele andere. Ook groepen van buiten Den Haag speelden in de Marathon, zoals Tee-Set, After Tea, Peter Koelewijn en zelfs buitenlandse bands als The Who. De Marathon werd ook gebruikt als oefenruimte door diverse groepen die er hun apparatuur opsloegen.

Managersavond en talentenjacht

Dinsdagavond was de managersavond in de Marathon. De managers kwamen er bijeen om hun problemen te bespreken. Iedereen uit het Haagse wereldje was wekelijks present: Jacques Senf van de Golden Earrings, Frits Al van de Davies, Freddy Haayen van platenmaatschappij Polydor, Cees de Man producer van de Motions, Herman

Batelaan van de Jumping Jewels, Hugo Gordijn van Group 1850, Cees van Leeuwen van Shocking Blue, noem maar op. In het begin waren er een stuk of tien man, maar het werden er steeds meer, tot wel zeventig aan toe.

Daarbij kwamen vaak de bandleiden mee om met elkaar te spreken of wat (samen) te spelen. Nieuwe bands en/of nieuwe elpees werden op deze managersavond aan de pers voorgesteld. De perspresentatie van de Goldens Earrings elpee *Just Earrings* vond er plaats op 6 september 1965. Muziekhandelaar Nico Servaas presenteerde zich om er apparatuur te verkopen en te financieren. Die dinsdagavonden waren voor Servaas een ideale marktplaats.

Aad Spanjaard
aadspan@ziggo.nl

Vervolg op pagina 11



Paviljoen de Marathon

van der VLUGT GLASHANDEL v.o.f.

Loosduinsekade 175
2571 BW 's-Gravenhage
Tel: 070-3603927
info@vd-vlught.nl
www.glashandel-vandervlught.nl

SINGER SE9185
BORDUUR- EN NAAIMACHINE

€ 1.599,00

WESTEINDE 83-95, DEN HAAG
TEL. 070-3463000

NOTTET
NAAIMIDDELCENTRUM

Samen aan alles gedacht!

UITVAARTVERZORGING
J. Henning
www.henning-uitvaart.nl

070 345 48 10
Dag en nacht bereikbaar
Let op! Wij zijn verhuisd:
Laan van Eik en Duinen 38, Den Haag
(Ingang De Oude Hage)

BRIEVENBUS



De gratis rubriek 'Brievenbus' is een zeer populaire!
Hulp nodig of wilt u een reactie plaatsen?
Mail naar redactie@dehaagsetijden.nl

Reacties 'Een zomerdag in Drievliet'

Op mijn zesde verjaardag ging ik voor het eerst met mijn ouders en wat neefjes en nichtjes naar Drievliet. De speeltuin was gaaf maar wat mij mijn hele leven is bijgebleven, zijn de voorstellingen van meester Janno. Ik hoop dat ik mij zijn naam goed herinner, hij goochelde en speelde poppenkast. Zo'n vijfendertig jaar later stond ik daar met mijn kindershow, met goochelen, ballonnen vouwen en met mijn poppenkast op de zaterdagen en zondagen als Henk Driessen een andere snabbel had om hem te vervangen. Zo zie je maar wat een eerste indruk van Drievliet tweeweg heeft gebracht.

Aad de Koning

Prachtig verhaal over Drievliet van Jan Kaffa. Even een aanvulling. In 1955 gingen alle leerlingen van de eerste klas van de Ds.D.J.Karresschool in groene bussen van de HTM naar Drievliet. Het was het eerste schoolreisje en we hadden een prachtige dag. Enige jaren later ging ik met een groepje kinderen met de Drievlietboot weer naar die speeltuin. Die rondvaartboot meerde altijd aan bij de Soestdijksekade vlak bij de kruising met de Escampaan. Dat groepje kwam uit de Bunschotensestraat. Mevrouw Vogels nodigde wel tien kinderen op woensdagmiddag uit om televisie te komen kijken. We zagen dan Dappere Dodo e.d. en ook de Verrekijker (over kinderen in andere landen).

Henk Kouwenberg



Firma Van Es

Mijn schoonmoeder (bijna 96) heeft drie jaar gewerkt rond 1950 bij de 'Firma van Es', Paul Krugerlaan 59 in Den Haag. Kan iemand ons vertellen wat voor soort winkel dit was? Wij horen het graag via de redactie of via onderstaande mail.
John en Henny Beij
henny2014@icloud.com

Op zoek naar

Verzamelaar zoekt de volgende bladen uit de jaren 60/70 van de vorige eeuw: TIQ, Popfoto, Lust for Life, Revolver, Hitkrant, Off the Record Magazine, Rolling Stone, Fanclub, Bassist, Aloha, Music Maker, Muziek Express, The Fabulous Sonds of the Sixties, Hitwezen, Musical Express, Oor, Muziek Parade, Tuney Tunes, Hit Memories, Fanclub, Teenbeat, enz. Heeft u nog iets op zolder of in de kelder liggen, in Den Haag dan kom ik het graag ophalen.
Robert Mindé
romin@ziggo.nl

Regioboekenmarkt Koningshof Maassluis

Er zijn diverse boekenmarkten in de regio, maar er was geen gespecialiseerde markt met regioboeken. De organisatoren, Willem Oldenburg en Dirk Docter, vullen dit gat in de boekenmarkt voor de zesde keer met een regioboekenbeurs. Deze beurs vindt op 14 september 2024 van 9 tot 14 uur plaats in de Koningshof, Uiverlaan 20 in Maassluis.

Behalve veel kwaliteitsboeken over Rotterdam zijn er ook publicaties te koop over Schiedam, Vlaardingen, Maassluis, het Westland, Den Haag en het hele Rijnmondgebied tegen een redelijke prijs. Bezoekers vinden er een ruime selectie van boeken over hun woonplaatsen in diverse tijdvakken. Onderwerpen zijn onder andere: Tweede Wereldoorlog en de naoorlogse wederopbouw, fotoboeken, gebouwen, havens, kunst, scheepvaart, voetbal en recente geschiedenis. Er is ook een stand aanwezig van de Historische Vereniging Schiedam. Ook zij bieden regionale boeken aan. Alle standhouders zijn verzamelaars, geen handelaars.

Soos St Jozef

In Loosduinen is de Soos St Jozef aan de Loosduinen Hoofdstraat 6 op zoek naar nieuwe Leden voor de dinsdagmiddag. Op de Soos-middagen is er van 13.10 tot 16.00 gelegenheid om diverse kaartspellen te spelen, zoals Jokeren, Klaverjassen, Skip-bo of Rummikub. Wij zijn te bereiken met tram 2, halte Burgemeester Hovylaan. Oversteken richting de kerk en rechts van de hoofdingang bevindt zich nummer 6. Ook kunt u bus 26 halte Louis Armstrongplein nemen. Voor fietsen is er een stalling en voldoende parkeergelegenheid voor auto's. Kom gerust eens kijken, wij kijken uit naar nieuwe leden.
Lydia Philips
philips130@hotmail.com

De Haagse STADSDICHTER

Victor R. Meijer • vr.meijer@hotmail.com



Schilderswijk

Ja, ik kom uit de Schilderswijk, nu is mijn tuin het Zuiderpark om de hoek woonden woordgestoorden als Kees van Kooten, George Kooymans, Rinus Gerritsen en Anouk, Tim Akkermans en Wim de Bie, maar ik blijf die zeiker, die Schilderswijker scheurde op mijn Kreidler door Moerwijk, met mijn buikschuiver-vrienden naar de Leyweg want daar had je de Mac, hamburger met friet, die gele mayo, was hemels in mijn bek danste in de Marathon tot sluitingstijd, en dan snel naar Thierry's op de stoep staan kotsen na een 'open ruggetje', elke week, geheid

nu cruise ik in mijn superluxe wagen over de half gesloten oerlelijkste boulevard aller tijden met in mijn achterhoofd nog steeds Morgenstond dat bestond uit grazige groene weiden ik bevind me graag onder 'mijn' Hagenezen, het zijn de leukste en heerlijkste mensen van dit land ook al zijn de grootste leugenaars, elke 4 jaar weer dik betaald, achter de Hofvijver beland ken hier elke Chinees of Indonees waar je top je eten kan halen kom daarvoor niet meer in 'mijn' Schilderswijk bij snackbar Tieleman of Snoopy en dat vind ik balen mijn oer Haagse ADO stadion, waar ik als kleine jongen lege flesjes liep te rapen is zelfs buiten Den Haag verhuist en echt, alleen maar voor de knaken

nu probeer ik Dim Sum bij een 'all you can eat' parkeer voor 6 euro per uur, in de parkeergarage stinkt het naar weed loop door de stad met sleutels tussen mijn vingers en ogen in mijn rug iedere voetganger kijkt boos en stug maar het is en blijft mijn Den Haag, betonnen jungle met paleizen waar dromen, kunnen uitkomen, er is hier niets dat je niet kan doen kun je nog zwoegen, dan verdien je hier goed je poen de straten en lanen van nu geven je een nieuw gevoel en dat is voor de toekomst van Den Haag het enigste doel nachtluchten vol reclame inspireren mij in ieder geval graag in Den Haag, mijn Den Haag!

geklaag over Den Haag is slecht voor de Haagse maag geklaag over Den Haag dat hoor ik niet graag want hier in Den Haag ben ik nog steeds heel graag dus blijft ook de vraag, heeft Den Haag mij wel graag want dan doe ik vandaag aan mijn Den Haag een aanvraag in 1 oplaag om als mijn leven ophoudt, hier te mogen sterven... hier in Den Haag

DE HAAGSE TIJDEN

Uitgeverij De Haagse Tijden
Laan van Meerdervoort 174
2517 BH Den Haag

Ook te volgen via Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn.

Uitgave:

Uw krant is elke twee weken in een oplage van tenminste 60.000 exemplaren gratis af te halen op circa 300 distributiepunten in Den Haag, Zoetermeer, Westland, Delft, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar.

Redactie:

De artikelen, verhalen en foto's in onze krant worden aangeleverd door onze lezers. De ingezonden artikelen zullen ook gebruikt worden op de website en onze sociale media kanalen.

Hergebruik van de artikelen en foto's is aan de uitgever. Voor de vaste columnisten geldt een andere regeling. U kunt uw verhaal insturen naar: redactie@dehaagsetijden.nl

Abonnementen

Voor € 75,00 per jaar kunt u de krant in Nederland thuis ontvangen per post. Buiten Nederland ontvangt u de krant voor € 95,00 per jaar. Een abonnement vraagt u aan via www.dehaagsetijden.nl/ abonnement of via de klantenservice. Alle uitgaves van De Haagse Tijden kunt u terug vinden op de website www.dehaagsetijden.nl/archief

Adverteren

Wilt u ook adverteren in De Haagse Tijden? Vraag naar de mogelijkheden bij Daphne Brückel en bel 070-3607676 of mail naar info@dehaagsetijden.nl

Hoofdredacteur

Sanne Groeneboer
redactie@dehaagsetijden.nl

Vaste auteurs

John Vroom Marcello & Els
Milja de Zwart

Distributie

Hubbel Den Haag

Fotografie

De Haagse Tijden heeft de moeite genomen om de rechtmatige eigenaar van de gepubliceerde foto's te vinden. Als u meent de publicatierechten te hebben, kunt u contact opnemen met de uitgever.

Vormgeving

Brückel Reclame BV

Lezersservice

De lezersservice is te bereiken van maandag t/m vrijdag van 10 - 12 uur op: 070 - 345 76 97

Tante Zus en mijn eerste verjaardag

Het zou wel sterk zijn als ik mijn eerste verjaardag nog zou herinneren! Natuurlijk niet, maar alles wat er op die dag gebeurde in Den Haag op die eerste verjaardag op 3 maart 1945, in de laatste maanden van de Tweede Wereldoorlog, heb ik vaak horen vertellen.

Achterop de Gazelle bij mijn moeder Jantje Verheij-Stahlecker reden we regelmatig naar tante Zus, eigenlijk een tante van mijn moeder en ongeveer even oud. Tante Zus heette eigenlijk Johanna Geertruida van der Spek-Katoen, nakomertje in een groot gezin dus werd ze 'zus' genoemd. Zij woonde met haar man Koos van der Spek, hun zonen Albert en Freddie en fox-terrier Tippy in een echt kasteel in Wassenaar, met landerijen eromheen. Dat was wat, zeker als je zelf in een bovenhuis in de Rhenenstraat woont!

Als het lelijk weer was gingen we met de gele tram. We stapten op ergens waar nu het ANWB-kantoor staat. Maar meestal gingen we achterop de fiets (later zelf) eerst door de stad, langs de Bijenkorf, V&D en C&A, langs de Hofvijver over de Lange Vijverberg. En daarna de Schouwburg begint het; links en rechts nog troosteloze puinhopen, restanten van het vergis bombardement op het Bezuidenhout. Aan de rechterkant aan de Prinsessegracht is nog de ruïne van een kerkstoren te zien. Links ook een puinhoop, er werd gewezen, daar woonden tante Zus en Oom Koos. Het Malieveld met links de poffertjeskraam, waar we helaas nooit kwamen. Verder door het nog redelijk ongeschonden Haagse Bos, over de Leidsestraatweg en langs Huis ten Bosch.

Dan komen de merkwaardige zaken die indruk hebben gemaakt. Vlak voor het tunneltje onder de Rijksstraatweg een merkwaardig bouwwerk, het Minangkabause Huis; een houten bouwwerk met puntdaken. Een kleinere uitgave ervan stond toen ook bij de schooltuintjes op de Mient. Er was ook een restaurant - geen idee of dit in het huis was gevestigd - Chateau Bleu, wat vast heel duur was. Langs de weg zag je lifters en wat je ook nooit

meer ziet, een flink aantal jongelui die noteerden hoeveel auto's er langsreden en waar ze vandaan kwamen. Aan de nummerborden kon je toen ook nog zien uit welke provincie ze kwamen. Zuid-Holland was H, Noord-Holland G, allebei met nog een andere letter. Andere provincies hadden ook letters, te beginnen met Groningen A en eindigend met Zeeland K. Daarna rechts het deftige Park Marlot, maar links weer iets exotisch, een weiland met lama's en lakenvelder koeien van Jochems, de schatrijke eigenaar van Duindicht, zo werd beweerd. Onder het lichtgele spoorwegviaduct door, er had ooit een trein gereden. Direct erna links een café van Van der Valk - of De Bijhorst rechts



Leraren van de Hogere Krijgsschool

er al was, geen idee. Rechts garage Jansen, Kerkehout met Maison Kelder. Er was daar ergens ook een hondenkerkhof, bizar. Na Kerkehout staken we de Rijksstraatweg over, dat kon toen kennelijk nog! Aan de rechterkant was een bosrijk weggetje naar het kasteel.

Wat heeft dat allemaal met mijn eerste verjaardag te maken en waarom woonde tante Zus in een kasteel? Op mijn eerste verjaardag, 3 maart 1945, was het bombardement op het Bezuidenhout. Daar woonden tante Zus en oom Koos; ze waren conciërge van de Hogere Krijgsschool aan de Nieuwe Uitleg en woonden op de bovenste verdieping. Bij



Tante Zus met oom Koos en hondje Tippy

het bombardement werd dat gebouw vol getroffen. Volgens de verhalen zaten hun zontjes boven ergens als aapjes op een balkonnetje, ze zijn er allemaal ongeschonden vanaf gekomen. Na de oorlog betrok de Hogere Krijgsschool het kasteel en het conciërge-echtpaar verhuisde mee. Ze beheerden ook de kantine, waar ik wel eens een penny wafel kreeg. Het rook naar soep. Je kon er heerlijk door de gangen dwalen. Gangen met grote foto's van groepen militairen en er hingen zwaarden en dergelijke aan de muren. Overdag mocht je natuurlijk



De Hogere Krijgsschool na het bombardement op 3 maart. Foto uit 1945, H.A.W. Douwes, Haags Gemeentearchief

niet in de gangen komen, maar als er 's avonds een verjaardag werd gevierd gebeurde dat in een grote ruimte, ook weer met geweren en zwaarden aan de muur.

Buiten waren er ook genoeg mogelijkheden, waar ik met mijn achter-achter neefjes op avontuur ging. Er was daar een kwekerij, met sierpompoeën, volgens de overlevering maakte tante Zus daar zoet-



Leidsestraatweg, het voormalige Minangkabause huis 'Chateau Bleu'. Foto uit 1968, Stokvis, Haags Gemeentearchief

zuur van voor de kantine. Er was nog niet veel na de oorlog! Maar wat spannender was, was dat de achtertuin grensde aan Dierenpark Wassenaar. Je kon de apen horen schreeuwen! Ik kan mij niet herinneren dat wij stiekem de dierentuin ingingen. Omgekeerd wel, af en toe kwam de eigenaar de heer Piet Louwman met wat personeelsleden een rondje maken en even gedag zeggen. Een imposante man die duidelijk de baas was. Het Dierenpark Wassenaar was zijn hobby. Er werd over gesproken dat hij in de dierentuin een nieuw vogelverblijf zou maken, de Louise Hal, genoemd naar zijn moeder. Later op de lagere school aan de Harmelenstraat ben ik er op schoolreisje geweest, een fantastische dierentuin. De Louise Hal was toen af, een heel grote overdekte vogelkooi! Dit alles is jammer genoeg verdwenen. Inmiddels zat ik op de lagere school en ging ik niet meer zo vaak mee naar tante Zus. Later werd de Hogere Krijgsschool weer herbouwd in Den Haag en was het met het kasteel gedaan. Ik zou niet weten of dat gebouw echt een kasteel was en of het er nog staat.

Maar nu die eerste verjaardag... Voor ons gezin liep dat gelukkig iets minder dramatisch af. Het was Hongerwinter, mijn ouders waren na een lang kinderloos huwelijk buitengewoon blij met mij en spaarden alle eten uit hun mond om te zorgen dat ik niets tekortkwam. Eén jaar oud, wat een feest! Er was geen gas, geen brandstof en geen eten, behalve suikerbieten en bloembollen. Alleen bittere kou. Mijn moeder had op de een of andere manier nog iets gefabriceerd van suikerbietenpulp, voor de visite. De buurkinderen van Van Battum hadden als cadeautje een papiertje met 'klop-op', een soort opgeklopt eiwitpul als cadeau gebracht; ze hadden toen al een groot gezin dus dat was een groot geschenk! Maar al vanaf het begin van de dag was er luchtalarm. Mijn ouders hebben de hele dag met mij onder de trap gezeten uit angst voor de bommen. De visite kwam natuurlijk ook niet! Maar er gebeurde gelukkig niets in de buurt. Mijn moeder kon het jaren later nog altijd opgelucht vertellen: "Er kwam de hele dag niemand langs, dus we konden de koekjes gelukkig allemaal zelf opeten!"

Joan Verheij
Vogelsang@zeelandnet.nl



Nieuwe Uitleg 1, de Hogere Krijgsschool. Foto uit 1940, Verenigde Fotobureaux, Haags Gemeentearchief



**OPEN
MONUMENTEN
DAG**

**VRIENDEN
LOTERIJ**
elke dag plezier



**Bezoek gratis
een monument!
op 14 en 15
september**

Vind een monument bij jou in de buurt of download de OMD app



www.openmonumentendag.nl

De mooiste busreizen

Gewoon perfect geregeld

Boeiend Berlijn 5-daagse busreis	reiscode: efber01	vanaf p.p. 489
Historisch Praag 6-daagse busreis	reiscode: efpra03	vanaf p.p. 559
Zuid-Limburg en de buurlanden 6-daagse busreis	reiscode: ebvlk07	vanaf p.p. 569
Groothertogdom Luxemburg 8-daagse busreis	reiscode: ebclx01	vanaf p.p. 619
Historisch Wenen 8-daagse busreis	reiscode: efwen06	vanaf p.p. 689
Krakau en de schatten van Zuid-Polen 8-daagse busreis	reiscode: efkau05	vanaf p.p. 799

Alle vanafprijzen zijn inclusief reserveringskosten, Calamiteitenfonds en SGR-bijdrage

www.dejongintra.nl/busreizen
Bel 0180 - 457 803 of
ga naar je ANVR reisadviseur







Seniorenhulp Nederland
Meer dan alleen verhuizen...



Vrijblijvende offerte?
BEL: 070 - 306 16 96



**Senioren-
verhuizing**
Volledig verzorgd!



**Woning-
ontruiming**
*Huur- en
koopwoning*



**Schilder-
en kluswerk**
*Stofferen
en behangen*



**Spoed-
oplevering**
*Binnen 7
dagen leeg*

de beste in
**VERHUIZEN
EN ONTRUIMEN**
Seniorenhulp
Nederland

www.seniorenhulp.com

Kasten op maat





20 jaar
garantie



**Kasten voor
iedere leefruimte**
*Vele stijlen, kleuren
en mogelijkheden*

Meet & Montage service
Bezoek onze showroom

☎ 070 345 27 00 🌐 www.houtwinkelzaag.nl 📍 Laan van Meerdervoort 258

novodent

Behandeling aan huis

Een team van prothesespecialisten



Enrico, Martijn, Jasper
en John Jellema

Wij komen **gratis** bij u thuis voor het maken van nieuwe protheses of het corrigeren en repareren van uw huidige protheses. Met onze kennis en vaardigheden kunnen wij u perfect van dienst zijn!

- Voor het maken van nieuwe kunstgebitten
- Pasvormcorrecties en reparaties
- **Gratis** behandeling aan huis
- 75% vergoeding vanuit uw basisverzekering, 25% eigen bijdrage
- Rechtstreekse vergoeding door uw zorgverzekeraar

Tel: 070-3555790
info@novodent.nl

Valkenboskade 466
2563 JK Den Haag
(Hoek Laan van Meerdervoort
recht t.o. halte tram 3 en 12)

www.novodent.nl



**AUTO
HOUTWIJK**
sterk in elk merk



De veiligste brommobiel

Nu standaard ABS op de
Sensation Range



Maak een proefrit:
070 - 329 70 51
Showroom & verkoop:
Zichtenburglaan 76-82



www.autohoutwijk.nl



Den Haag, een zorgeloze stad met een amoreel tintje

Bovenstaande zin staat in het artikel dat ik voor De Haagse Tijden van 19 maart 2024 schreef. De schrijfster en dichteres Clara Eggink omschreef onze stad op die manier en deze bijdrage gaat over haar. Laat ik met een toepasselijk gedicht van Clara Eggink beginnen.

Een zomers liedje

*Ik liep laatst door de heide
Langs berken en langs brem.
Toen klonk er aan mijn zijde
Een kleine, ijle stem.*

*Aanhoudend en doordringend,
Zoo blij en mateloos
Alsof een hart hier, zingend,
Zijn hoogste vreugde koos.*

*O koolmees in het loover,
O heikruid in de zon
Uw lieflijkheid, uw toover
Die mij niet helpen kon.*

Clara Hendrika Catharina Clémentine Hélène Eggink is op 18 april 1906 in Utrecht geboren. Clara was de oudste van drie kinderen. Haar vader, Hendrik Jan, was zakenman en haar moeder heette Clara W.M.C. de Laat. Toen Clara één jaar oud was, vertrok haar vader zonder zijn gezin naar Amerika. Het was de bedoeling dat het gezin later zou volgen, maar tijdens een bergtocht overleed haar vader. Haar moeder verhuisde vervolgens met de kinderen naar Rotterdam. Tijdens het eind-examen van de meisjes-MMS leerde Clara de dichter Jacques Bloem kennen omdat hij tijdens dit examen geïnteresseerd was bij de vakken Engels, Frans en Duits.

Hoewel Jacques zo'n twintig jaar ouder was dan Clara kregen ze een opmerkelijke relatie. Op 4 november 1926 zijn ze getrouwd. Zoals ze later in haar autobiografie schreef, was hij de eerste man die haar niet verveelde. Zal het feit dat ze haar eigen vader nooit gekend heeft hierbij een rol gespeeld hebben? Ze kregen een zoon Wim. Via Bloem leerde ze schrijvers en dichters als Roland Holst, Marsman en Ter Braak kennen. In 1932 gingen Jacques en Clara uit elkaar, maar dit wil niet zeggen dat ze elkaar nooit meer zagen, integendeel. In 1936 trouwde Clara met de vader van Remco Campert, Jan Campert. Ze gingen in onze stad op het adres Duinlaan 143 wonen. Ook Jacques Bloem en hun zoon Wim gingen hier wonen. Later verhuisde Clara met Jacques Bloem naar



Een tekening gemaakt door Paul Citroen (1932)



Dit boek verscheen in 1960

de Hoek van Hollandlaan op nummer 4. Aan het eind van de oorlog zijn ze weer in ondertrouw gegaan, maar dit is nooit tot een huwelijk gekomen. Jacques Bloem is in 1966 overleden en de laatste jaren van zijn leven heeft Clara voor hem gezorgd. Een van de door haar geschreven boeken begint met de zin: "Een ding staat voor mij wel als een paal boven water: wij hadden bij elkaar moeten blijven, J.C. Bloem en ik". U ziet het, een opmerkelijke relatie!

Zoals ik hiervoor al schreef, is Clara Eggink in 1936 met Jan Campert getrouwd. Ook dit huwelijk duurde niet lang, slechts vier jaar. Er bestaat een uitdrukking 'Wie schrijft, die blijft'. Daar zit zeker een kern van waarheid in, al is het wel de vraag wat er dan wel over blijft. Jan Campert is de geschiedenis ingegaan met het verzetsgedicht *De acht-tien doden*. Naar ik begrepen heb, heeft hij dit gedicht geschreven toen hij samen met Clara Eggink in onze stad in de Amalia van Solmsstraat woonde. In ditzelfde huis woonde ook de tekenares van Jip en Janneke, Fiep Westendorp. Ze heeft in die tijd enkele boeken van Clara Eggink van illustraties voorzien. In 1945 is Clara



Geschilderd door Willy Rieser. Collectie: Literatuurmuseum



Deze bundel heeft Clara Eggink samengesteld

voor de derde keer getrouwd en wel met de broer van de bekende filmmaker Joris Ivens, Hans Ivens. Ook dit huwelijk heeft niet lang geduurd.

Vanaf 1957 heeft Clara enige tijd op een woonboot in het plaatsje Kalenbeek in Overijssel gewoond. Jacques Bloem woonde in een boerderij die er vlak naast stond en hier is hij op 10 augustus 1966 overleden. Hierna heeft Clara zowel in Voorschoten als in Den Haag gewoond. Ze was toen onder andere voorzitter van de afdeling letteren van de Haagse Kunstkring. In 1981 verhuisde ze naar de woon- en werkgemeenschap voor oudere kunstenaars en wetenschappers, het Rosa Spier Huis in Laren. Een kleine tien jaar later kwam ze in Scheveningen wonen in het antroposofisch verpleeghuis van het echtpaar Eijsenga. Op 3 maart 1991 is Clara Eggink overleden en ze werd naast Jacques Bloem in Paasloo Overijssel begraven.

Haar werk

Omdat Clara lange tijd met Jacques Bloem is omgegaan en omdat hij ook toen al een bekende schrijver was, werd ze soms de 'Claartje van de grote Bloem' genoemd, maar dit is volkomen ten onrechte. Haar oeuvre is zeer veelzijdig. Ze was in de

eerste plaats dichteres, maar ze schreef ook proza, essays en honderden literaire kritieken en ze deed veel vertaalwerk. Zo bekritiseerde ze het boek *Ik Jan Cremer* dat in de vorige uitgave van deze krant ter sprake kwam als volgt: "Zo moeten er toch duizenden geletterde, beschaafde, ervaren lezers in ons land zijn die Jan Cremer met weersin verwerpen". En wat dat vertalen betreft, ze heeft werk van onder meer Hemingway, Dostojevski en John Steinbeck vertaald. Als voorbeeld de novelle *Of Mice and Men* van Steinbeck, een boekje dat ik stukgelezen heb. Het werk van Clara wordt wel omschreven als eenvoudig, bondig en helder. Onderstaand gedicht schreef Clara in het jaar waarin Jacques Bloem en zij uit elkaar gingen.

Avond

*Tot hiertoe is het dan gekomen:
Een zomeravond zonder wind,
De stille som van alle dromen
Waar in het licht zijn einde vindt.*

*Dit lijkt het slot van elk verlangen.
Een lichte maan reeds in het westen.
De reigers zoeken kalm hun nesten.
Een laatst geluid wordt overwonnen.*

Carl Doeke Eisma
carleisma@planet.nl



Een reigersnest in Meyendel



Een foto op latere leeftijd

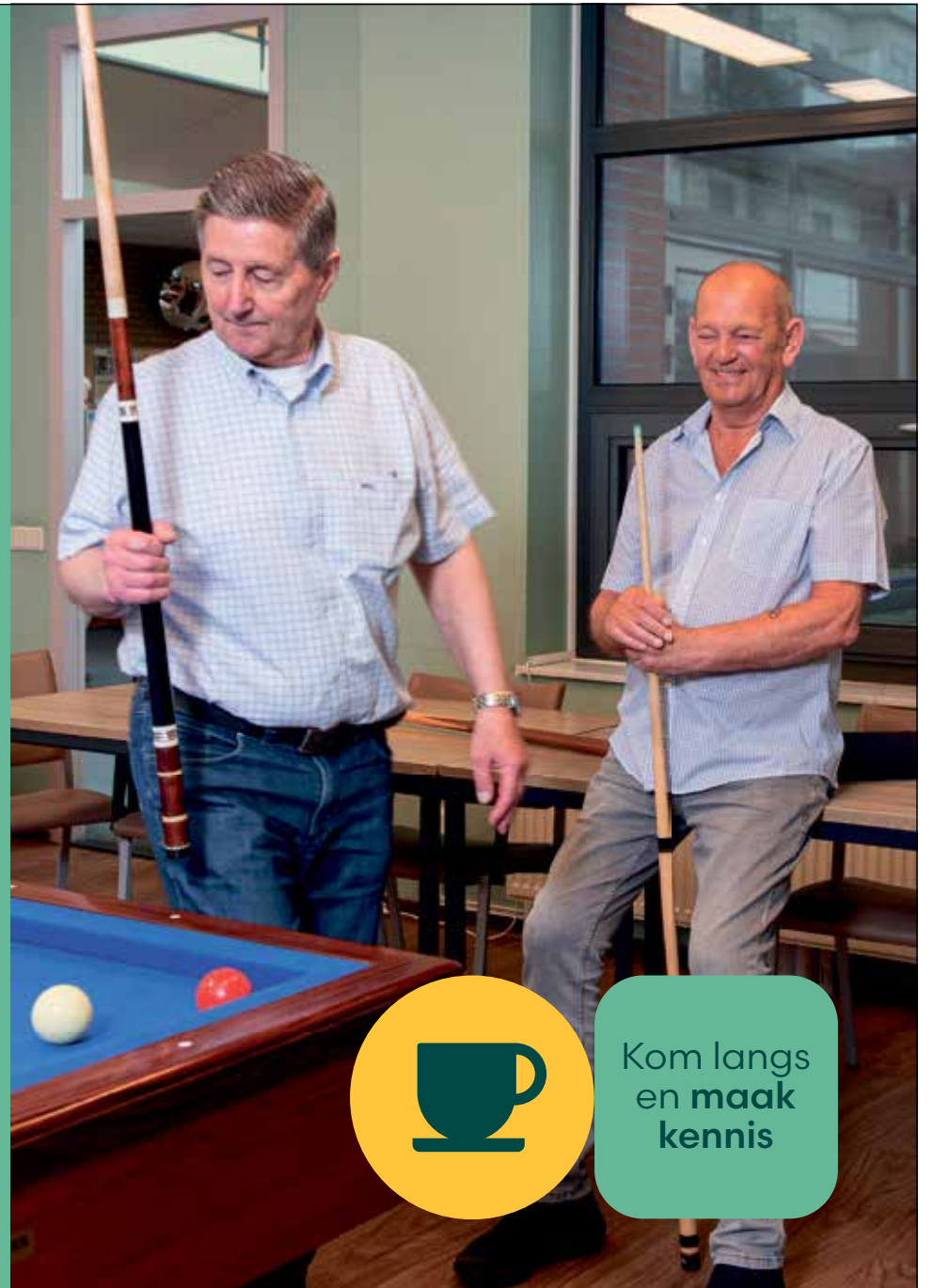
Kom Haags Ontmoeten

De plek voor ouderen én hun mantelzorgers.

Helpt u graag anderen? Wij zoeken vrijwilligers.

Wilt u Haags Ontmoeten helpen?
Ouderen uit uw buurt zijn blij met uw helpende hand! Verschillende vormen van hulp en ondersteuning zijn mogelijk. Kom bij ons langs of neem een kijkje op haagsontmoeten.nl/helpen.

HAAGS  ONTMOETEN
Uw plek in de wijk



Advertorial

Een warm bad, waar lief en leed wordt gedeeld

Isabel (86) staat volop in het leven. Ze woont vijftien jaar in Den Haag en heeft daarvoor lang in Zuid-Limburg gewoond. Na het overlijden van haar man, een aantal jaren geleden, voelde zij zich vaker eenzaam. Omdat Isabel graag veel onderneemt, is zij op zoek gegaan naar een plek waar zij leeftijdsgenoten kan ontmoeten en aan verschillende activiteiten deel kan nemen. Inmiddels is Isabel een bekend gezicht bij Haags Ontmoeten.

Hoi Isabel, kun je mij iets meer vertellen jouw ervaring bij Haags?

"Het is echt fantastisch bij Haags Ontmoeten de Regenvalk. Met onze begeleider Monique en de vrijwilligers voelt het als een warm bad. Ik was eerst sceptisch, ik dacht dat is echt iets voor oude mensen, bingo leek mij maar niets en toen was ik zelf ook al 80 jaar oud! Nu

voelt het als een vriendenkring waar lief en leed wordt gedeeld. Het biedt veel afleiding. Er zijn zoveel mensen die eenzaam zijn. Ik gun meer mensen om Haags Ontmoeten te kennen."

Welke activiteiten vinden hier plaats?

"We spelen rummikub, sjoelen en natuurlijk bingo! Monique maakt het hier tot een succes

met haar geweldige inzet. Ze heeft voor iedereen oor en denkt mee. De uitjes zijn ook erg leuk, we gaan wel eens een dagje weg. Meer uitjes zouden welkom zijn. Een weekendje Parijs, wie weet!"

Hoe ben je bij Haags Ontmoeten terechtgekomen?

"De zus van mijn moeder kwam hier al. Op haar advies ben ik gaan kijken. Ik dacht direct; het is hier hartstikke leuk! Mensen met drempelvrees durven misschien niet zo snel langs te komen omdat ze eenzaam zijn. Wanneer je je eenzaam voelt kan het lastig zijn om nieuwe sociale contacten aan te gaan of deel te nemen aan sociale activiteiten. Daarom zou

ik graag bij mensen persoonlijk langsgaan om te vertellen over deze locatie. Daar kan ik wel wat hulp bij gebruiken."

Haags Ontmoeten heeft duidelijk een positieve invloed op je leven, toch?

"Zeker weten! De Haagse mensen maken makkelijk contact. Iedereen wil een praatje maken en stelt zich open op. Ook door de leuke activiteiten onder leiding van Monique is het echt een succes voor mij. Haar waardering is echt verdiend. Ze heeft voor



iedereen oor en denkt met iedereen mee. Ze is echt heel erg goed in haar vak."

HAAGS  ONTMOETEN
Uw plek in de wijk

Nu een heerlijk cadeau bij een abonnement op De Haagse Tijden!

Neem een abonnement op De Haagse Tijden en haal een heerlijke Haagsche Kakker op bij Bakkerij Hessing.

www.dehaagsetijden.nl



- MAAIKE WEERWAG -

Persoonlijk & laagdrempelig

www.oktober-uitvaart.nl

 oktober uitvaartzorg
06 55 17 26 83

SINCE 1985®

Marcello's

ART FACTORY
FIRST FLOOR

PORTRET | ROCK ART | SCHILDER- EN TEKENLESSEN
ROCK HISTORY TOUR
www.marcellos.nl | www.rockhistorytour.nl
OPEN OP AFSpraak

Vroem, Vroom...

In elke editie van De Haagse Tijden stapt autojournalist John Vroom weer even in een auto die vroeger door Den Haag reed.



Fiat 600D

In 1955 liep de eerste Fiat 600 in Italië van de band, waarvan er nog ruim vier miljoen zouden volgen. Het leuke van de 600 is zijn aparte vormgeving, die bij het ontwerpen niets te maken heeft gehad met design of stroomlijn voor een lage luchtweerstand. De functie van de auto bepaalde de vorm. De 600 moest klein zijn voor de nauwe en bochtige Italiaanse straatjes en toch ruimte bieden aan vier personen en een beetje bagage. De achterpassagiers moesten ook voldoende hoofdruimte hebben. Het gewicht moest laag blijven en daarom werd de motor achterin geplaatst, waardoor er geen zware cardanas nodig was. Eenvoud dus en bij de eerste modellen was dan ook geen sprake van enige luxe. Ja, een paar chromestripjes op de voorkant, maar dat was alles.

Opvallend waren toen ook de naar achteren scharnierende portieren die de instap bij zulke kleine auto's vergemakkelijkten. In 1964 zou de 600 pas de eigentijdse, veilig openslaande portieren krijgen. Ik kan mij nog goed herinneren dat ik, ik zal een jaar of tien zijn geweest, mee mocht rijden met een col-

lega van mijn vader op klantenbezoek in zijn witte Fiat 600. Prachtig vond ik dat. Jaren later zat ik op de Van Hoogstraten-school in de Spaarwaterstraat, waar ook het distributiecentrum van de Haagse Fiat-dealer Swart gevestigd was. Daar heb ik heel wat pauzes staan kijken naar onder andere al die 600's die



van de vrachtwagens werden gereden. Ik herinner mij ook die typisch Italiaanse pasteltinten en die mooie witte randen op de banden en die schuine stand van de achterwielen. Prachtig! En die spatlappen met het Fiat-logo, toen verplicht. Waar is die spatlap eigenlijk gebleven? Leuk als je er nu weer eens in kan zitten. Het interieur was ook het toppunt van eenvoud en efficiëntie. Simpele naar voren klappende stoeltjes die je een beetje naar voren en naar achteren kon schuiven, maar de rugleuning had gewoon één stand. En dan die pedaaljes die je naar

achteren moest trappen en het aan het middenconsole bevestigde gaspedaal, zeg maar 'lepeltje', dat je ook naar achteren moest trappen. Geweldig eigenlijk als je er na al die jaren naar kijkt. Strak metalen dashboard met een lekker in de hand liggend, nu wat groot en dun, wit stuur met een zwarte claxon. In het midden een rubber omlijst contactslot voor het zeer herkenbare paddenstoelachtig sleuteltje, met tuimelschakelaars voor de verlichting en ruitenwissers ernaast en daaronder de rubberen drukknop voor de ruitensproeiers. Links van het stuur drie ronde

lampjes voor de knipperlichten, stads-/dimlicht en het grootlicht. Het aardige van deze lampjes was dat je ze, door ze te draaien, feller of minder fel kon laten branden. Iets wat wij nu het dimmen van de dashboardverlichting noemen. Slim hè? Onder het dashboard een handige spullenplank met een dikke zachte rand voor de veiligheid. Achter de handrem twee hendels die je omhoog moest trekken voor het bedienen van de choke en de starter. Voor mij *sweet memories!*

John Vroom
johnvroom@planet.nl

Film over bombardement Bezuidenhout

De Haagse acteur en scenarioschrijver Dirk Gunther Mohr (43) is bezig met een speelfilm over het rampzalige bombardement op de wijk Bezuidenhout in 1945. Om de productie mogelijk te maken zamelde hij in mei 35.000 euro in met een succesvolle crowdfundingactie. Veel Hagenaars en Hagenezen droegen een steentje bij. Inmiddels is meer duidelijk over de invulling van de film en blijkt dat de filmmaker nog 4.000 euro te kort komt. Hij roept nogmaals de hulp in van inwoners en ondernemers.

Haagse Bos

Gunther Mohr - zelf inwoner van Bezuidenhout - heeft een filmscript geschreven over een Haagse verzetsgroep in aanloop naar het bombardement door de geallieerden. Het verhaal start met wijkbewoner Johan Zuiderwijk (Gunther Mohr) die met zijn gezin in Bezuidenhout woont. Als de oorlog uitzichtloos lijkt, besluit hij samen met enkele vrienden een verzetsgroep op te richten. De groep ontdekt dat Duitsers in het Haagse Bos V2-raketten hebben geplaatst, die gericht staan op Londen. Door de Britten te waarschuwen, proberen ze niet alleen Londen te redden, maar ook de bevrijding

in Nederland dichterbij te brengen. Maar in plaats van het Haagse Bos raken Britse bommenwerpers op 3 maart 1945 Bezuidenhout vol in het hart.

Nooit vergeten

"Het bombardement door de Britse geallieerden op de Haagse wijk Bezuidenhout was een van de meest dodelijke bombardementen van de Tweede Wereldoorlog in Nederland", zegt Gunther Mohr. "Een groot deel van de wijk ging in vlammen op en meer dan vijfhonderd mensen kwamen om het leven. Het drama was enorm. Toch is deze gebeurtenis bij veel mensen niet bekend. Met deze film willen we



ervoor zorgen dat deze ramp nooit vergeten wordt. De film is bovendien bedoeld als eerbetoon aan alle slachtoffers en hun nabestaanden. Uit de vele mooie reacties die we ontvingen uit de stad, hebben we gemerkt dat daar ook veel behoefte aan is."

Duur

Een film maken is duur, en aan een historische film zijn extra kosten verbonden. "Je moet woningen herinrichten met meubels en spullen uit de jaren veertig, we hebben dure wapenvergunningen nodig voor historische wapens, en ook in de special effects van het bombardement gaat veel geld zitten", licht Gunther Mohr toe. "De criteria voor filmfondsen zijn bovendien zo strikt, dat we daar niet voor in aanmerking komen."

Ter vergelijking: Zwartboek (2006) kostte 17,8 miljoen euro. Het budget dat Gunther Mohr tot zijn beschikking heeft, verbleekt daarbij.

De opnames van de film vinden (grotendeels) plaats in Bezuidenhout in oktober en november. Met het huidige budget zal er met een strakke planning zes dagen gefilmd kunnen worden, voor een film van ongeveer 40 minuten. Gunther Mohr: "Gelukkig krijgen we steun vanuit de wijk. Zo mogen we gratis draaien in de Nutsschool en in een kerk in Bezuidenhout. En van Staatsbosbeheer kregen we korting voor het draaien van een scène in het Haagse Bos. Die hulp is geweldig." Maar de filmmaker komt nog geld te kort. "We dreigen nu scènes

te moeten schrappen, en dat zou ontzettend jammer zijn voor het verhaal. En als het regent op de dag dat we de buitenscènes hebben gepland, zijn we ook de klos."

Première

Uiteindelijk moet de film in het voorjaar van 2025 in de bioscoop te zien zijn. "Volgend jaar is het tachtig jaar geleden dat het bombardement plaatsvond en vieren we tachtig jaar vrijheid. Wat is er mooier dan op dat moment de film in première te laten gaan? Ik wil dat deze film een succes wordt en nog jarenlang als filmisch monument voor Den Haag en alle slachtoffers gaat dienen. Ik hoop dat de lezers van De Haagse Tijden ons daarbij willen helpen. Iedere bijdrage, hoe klein ook, is welkom."

Contact

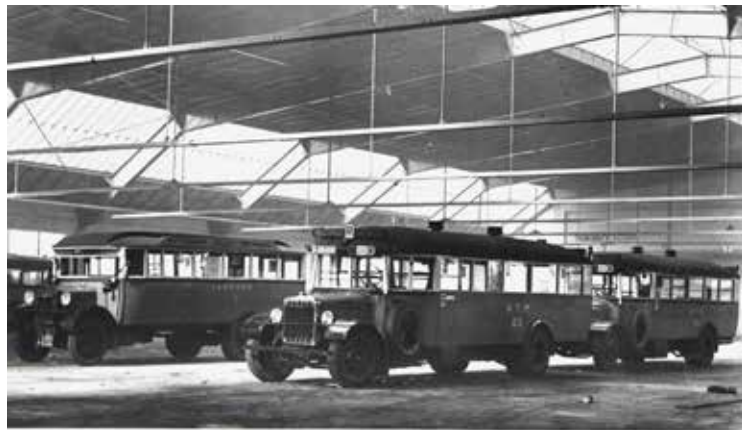
Geïnteresseerden en lezers die willen doneren kunnen mailen naar Dirk Gunther Mohr via bezuidenhoutdefilm@gmail.com. De voortgang van de film is te volgen op Facebook via [facebook.com/bezuidenhoutdefilm](https://www.facebook.com/bezuidenhoutdefilm).

Honderd jaar per HTM-bus

Op 1 juli van dit jaar bestond het busbedrijf van de HTM in Den Haag honderd jaar. Reden voor mij om weer eens in de pen te klimmen en te proberen die honderd jaar samen te vatten in een leesbaar artikel. Mijn intentie is om de lezer niet te vermoeien met een overdaad aan data, feiten en busnummers - die voor de bus-spotter overigens van groot belang zijn - maar om een reis door de tijd te maken waarbij naast het busmaterieel ook folders, buskaartjes en leuke feitjes interessant zijn.

Vanaf 1923, het geboortjaar van mijn vader, exploiteerde de HTM al de stoomtramlijn Huygenspark-Delft-Rotterdammerpoort maar kreeg het niet voor elkaar de lijn te elektrificeren en dubbelsporig te maken tussen de remise Delftweg en Delft. Met tegenzin werd daarom vanaf 1 juli 1924 een tijdelijke autobusdienst in dienst gesteld in het ter discussie gestelde traject in Delft. Hiertoe had de HTM 10 bussen besteld van het merk Scemia-Schneider, gebouwd bij het Haagse carrosseriebedrijf Pennock. De bussen kregen onderdak in de nieuwe remise 's-Gravenmade aan de Delftweg.

Het busvervoer in Den Haag zelf kwam in 1925 op gang met de opening van buslijn 4 van het Hobbemaplein naar het Zuiderpark, waarna in 1927 HTM het alleenrecht kreeg op busvervoer in Den Haag en de naam werd veranderd in gemengd bedrijf. Alle lokale vergunningen werden hiertoe ingetrokken. In januari 1927 werden de buslijnen K.L. en M ingesteld. De opmars van de bus ging vaak ten koste van sommige tramlijnen, waaronder ook die van de Blauwe tram, een beslissing die



De bus garage aan de Viaductweg met links een Scemia van de Delftlijn, 1931

tot op de dag van vandaag wordt betreurd. In een eerder artikel had ik het al over het inkorten van de Hofpleinlijn van NS die een uitstekende verbinding gaf met Scheveningen.

In 1939 was het busbedrijf sterk gegroeid en waren er inmiddels negen buslijnen actief en was het busmaterieel fors uitgebreid met bussen van de merken Minerva, Studebaker en Kromhout, zoals te zien is op het lijnoverzicht uit 1939. Op 6 september 1944 kwam er tijdelijk een einde aan de busexploitatie want op dolle dinsdag nam de bezetter het laatste busmateriaal in beslag.

Na de oorlog was er geen rijvaardige bus meer voorhanden. Met hulp en door tips van particu-

lieren werden veel bussen op dumps teruggevonden en zelfs een aantal bij de Twentse TET. Samen met Beynes werkte de HTM met man en macht om het busmaterieel weer rijvaardig te krijgen. Daarnaast werden veertien Chaussonbussen met benzinemotor in Frankrijk aangeschaft. En zo hielpen deze bussen het busvervoer in Den Haag weer op gang. In 1955 werden de lijnletters vervangen door lijnummers. Ik schreef hier al over in een voorgaand artikel. Ook waren de zomerrondritten weer gestart. Vanaf 1953 werden hiervoor de nieuwste bussen ingezet.

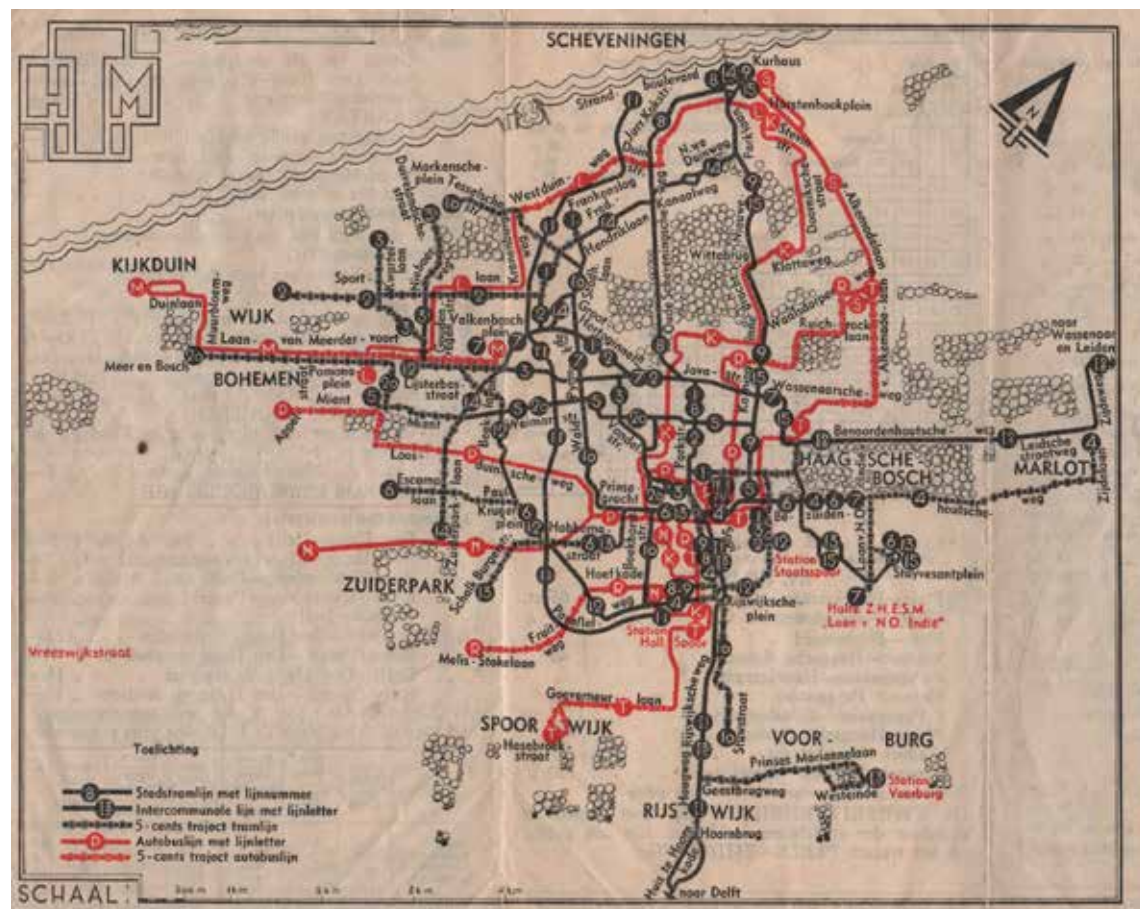
In 1952 bestond de HTM 25 jaar en werden de eerste autobussen geïntroduceerd met een platte Kromhout-motor onder de



Rondritfolders en een buskaartje uit 1956

vloer. Hierdoor kwam er voorin meer ruimte bij de chauffeur, werd de dieselgeur gereduceerd en nam het motorgeluid af. Specialisten noemden dit 'pannenkoekmotoren'. Nadat de HTM ervaring had opgedaan met dit type bus plaatste de HTM in de jaren 1954-1956 grote aantallen bussen bij Verheul met carrosserie van Kromhout en AEC. De Hagenaar heeft over het algemeen nog goede herinneringen aan de geelgroene bussen, in tegenstelling tot het oudere materieel dat bij de meeste inwoners uit de herinnering is verdwenen.

Toch bleek de HTM de behoefte aan bussen te hebben overschat. Temeer omdat het onmogelijk bleek voldoende chauffeurs te werven, een probleem dat zich anno 2024 nog steeds landelijk voordoet. Een deel van de nieuwe bussen werd daarom doorverkocht aan de RET in Rotterdam. Het is aan dit bedrijf te danken dat wij destijds een van deze bussen met nummer 327 via Zestienhoven konden terughalen naar Den Haag, waar deze als museumbus voortleeft.



Lijnoverzicht uit 1939



Interieur van de Kromhoutbus 208 met de motor onder de vloer



Kromhoutbus 279 in de Utrechtsestraat, 12 mei 1966

De geelgroene bussen hebben van 1955 tot 1973 het Haagse straatbeeld bepaald. Zie hiertoe mijn vorige publicaties.

In het HTM-nieuws van september 1965, een gratis nieuwsblad dat voor de reizigers in de bussen hing, werd de komst van de wijnrode standaardbus aangekondigd. Deze nieuwe standaardbus kwam tot stand middels een samenwerkingsverband tussen Den Haag, Rotterdam, Amsterdam en later Utrecht. Onder andere de bussenbouwers Hainje, Den Oudsten en in mindere mate Van Hool bouwden identieke bussen op een onderstel van DAF. De eerste bussen uit deze mega-serie werden overigens nog gebouwd door Verheul met Leylandmotor.

Deze wijnrode en later felrode stadbusen (zontomaatjes) hebben de HTM vele tevreden kilometers bezorgd. De laatste standaardbussen werden in 1988 afgeleverd. Rond 2000 waren ze allemaal verdwenen. Naast sloop is er een groot aantal bij particulieren of in het buitenland terecht gekomen en een deel ervan rijdt



De trambode uit 1964

in 2024 nog steeds als camper, motorhome of museumbus.

Na het vertrek van de standaardbussen, die door de jaren heen steeds verder werden ontwikkeld en verbeterd, kwamen er diverse andere typen bussen de dienst versterken. Het zou te ver gaan om al deze bussoorten in dit artikel te bespreken, het zou een hele editie van De Haagse Tijden beslaan. Ik noem ze daarom kort: vanaf 1989 de Neoplan Deutz (serie 701-773), de Mercedes Benz- Mannheimer serie 801-840, de Den Oudsten B93 geledebussen van de serie 901-923, de Den Oudsten Alliance (serie 101-207), de VDL- Berkhof Diplomat (serie 301-330). Deze bussen vervingen een vervolgserie Alliances vanwege het faillissement van Den Oudsten.



HTM-bus 1048 in Kijkduin, 18 juni 2024



Lesbus 6632 ex Veolia, HTM 1206, Den Haag CS, 18 juni 2024

Vanaf 2009 werd de serie bussen afgeleverd die heden ten dage het stadsvervoer in en om Den Haag verzorgen. Het betreft hier de witte MAN-Lion CityA21 CNG uit de serie 1001-1135. Een deel van deze bussen bleek te veel en werd onder andere verkocht aan Connexion en Syntus.

Het zal duidelijk zijn dat deze bussen na vijftien jaar zwaar stadsvervoer aan vervanging toe zijn. Op 14 juni j.l. werden aan de Dynamostraat de opvolgers van deze busserie aangekondigd. HTM heeft hiertoe bij Daimler 102 bussen van het type E- Citaro, inclusief laadapparaat besteld. Eerst zullen de twaalf meter bussen worden afgeleverd, hierna volgen achttien meter geledebussen. Het is de bedoeling dat er in 2030 uitsluitend elektrische bussen in de Randstad zullen rijden. De eerste bussen zijn binnen en worden gebruikt om de chauffeurs vertrouwd te maken met dit type bus. Tot nu toe werden nieuwe chauffeurs opgeleid met van Veolia overgenomen stadbusen van MAN, waarvan hierboven nog een plaatje.

Dit was in vogelvlucht honderd jaar per HTM-bus. Niet volledig, maar dat was ook niet de bedoeling. Wel dat u een idee krijgt hoe de HTM zich vanaf 1924 heeft ontwikkeld tot een gezond en succesvol busbedrijf. Ik wens ze veel succes de komende jaren met de elektrische bussen, maar maak daarbij wel de kanttekening dat ik de heerlijk naar diesel ruikende, ronkende bussen ga missen!

Ruurd Berendes
r.berendes@ziggo.nl



Rittenkaart uit 1962



Het HTM-nieuws van september 1965



Museumbus 327 op de Meppelweg



Dafbus 203 op de Stationsweg, 10 april 1982



De strippenkaart in 1980

Terug in de tijd

Ik ben geboren en getogen op de hoek van de Springfonteinstraat en de Schalkburgerstraat, op nummer 200. In de jaren veertig en vijftig was dit een wijk met arme, hardwerkende mensen. Op 3 januari 1945 ben ik geboren en ik had lieve, zorgzame ouders. Vlak na de Tweede Wereldoorlog was er een tijd van armoede; we hadden een kolenkachel, geen douche, gaspenning, geen koelkast of wasmachine. Een keer per week gingen we naar het badhuis in de Spionkopstraat.

De zakken kolen werden bezorgd door de firma De Kok, wat tevens een waterstokerij was in de Viljoenstraat. Aan huis kwam de groentebouwer, de melkboer, de schillenboer en de visboer. Op vrijdag kwam de lorreboer. In die tijd reed tramlijn 13 in de Schalkburgerstraat, vanaf het centrum naar het Zuiderpark. Op zondagmiddag, als ADO thuis speelde, trokken veel mensen te voet naar het voetbalstadion en op de terugweg pakten ze één of twee pilsjes.

Wij woonden op nummer 200 met vier kinderen - waarvan ik de oudste was - op de eerste etage, met boven ons de Friese familie Dijkstra en beneden ons de groentewinkel Van Vliet. Tegenover ons, op de hoek van de Springfonteinstraat zat Firenze, de Italiaanse ijswinkel van



Kruidenierswinkel op de Boerenstraat nr 71. Foto uit 1939, Haags Gemeentearchief

In die jaren lagen er overal duiven tillen. De bedoeling daarvan was om sierduiven van andere duivenmelkers te vangen. Tegenover ons in het benedenhuis zat Teunissen de kleermaker en daarnaast mevrouw Hamburger

met daarnaast de slager Leo de Heer en melkwinkel De Hartog. Regelmatig voetbalde ik op het Kaapseplein en in de speelweide van het Zuiderpark. Ook schaatste ik natuurlijk op het ondergelopen landje en de Beek.

Als katholiek moest ik naar de Bewaar, een kleuterschooltje in de Beijerstraat. Later heb ik daar nog voor Sinterklaas

“Regelmatig voetbalde ik op het Kaapseplein en in de speelweide van het Zuiderpark.”

Santucci (Santukkie). Naast ons portiek zat de staatsloterij winkel van mevrouw Pordon en daarnaast de stomerij vd Bos en daar weer naast de schoenlapper Toon (Schalkie) en op de hoek Viljoenstraat de broodbakwinkler van Binnerts (Joop). Hij was eerste elftal keeper bij voetbalvereniging RAVA Zuiderpark.

Er tegenover zat kapper Jan en natuurlijk even verderop de bekende duivenwinkel van De Zwart.

die brood verkocht vanaf haar voordeur. Even verderop woonde in het benedenhuis loodgietersfamilie Luisterburg en de familie Beck die later naar Canada zijn geëmigreerd.

Op de hoek Delagostraat was het kleine kruidenierwinkeltje van mevrouw Ouwekerk, wat later veranderde in een hondenverkoop door Bram Charite. Aan de overkant, op de hoek van de Boerenstraat had je het bruine café van Jan Niermans



Schalk Burgerstraat hoek Springfonteinstraat. Op de hoek een drogisterij (nr. 198). Hier ben ik in 1945 geboren, op nr. 200. Foto uit 1930, Haags Gemeentearchief

gespeeld voor mijn dochter. Vervolgens ging ik naar de lagere school in de Kritzingerstraat. In de eerste klas had ik juf Leen, de tweede klas meester de Waard, de derde klas meester Smit (pijpenslikker genaamd), in de vierde klas mijn favoriete meester Lucas, jeugdelftal leider van RAVA. In de vijfde klas meester Bijlsma, in de zesde klas meester Bertels. In de zevende klas meester Van Kempen en in de achtste klas meester Bosman.



Springfonteinstraat

Wat opviel was dat bijna iedereen rookte in de klas. Zelf heb ik nooit gerookt.

Na school heb ik bijna drie jaar bij de PTT gewerkt en ik was keeper in het vierde elftal van Postalia. Ik was één keer keeper van het eerste elftal en heb twee keer op uitnodiging in het Haagse jeugdelftal gespeeld. Voordat ik achttien jaar werd heb ik zes jaar bij de koopvaardij getekend, met toestemming van mijn vader, zodat ik niet in dienst hoefde. Op mijn laatste

schip als steward half vracht, ging als passagier mee M.S. prinses Margriet van de Oranjerij, dochter van de Holland America Lijn. Ik kwam door toeval op de streekvervoer bus WSM, twee jaar lijndienst, veertien jaar touringcarchauffeur en in 1980 bevordering tot controleur (BOA). Ook heb ik andere functies binnen het bedrijf bekleed. Tevens was ik actief bij het FNV en ik heb het bedrijfsvoetbal Westnederland opgericht.

In mei 2000 ging ik na 36 jaar arbeid in de VUT via de 57/+regeling. Ik heb het geluk dat ik al 24 jaar met pensioen ben. Ik hoop dat veel bewoners en lezers uit deze tijd zich herkennen in bovenstaand schrijven en er positief aan terug denken. Alweer twintig jaar ben ik te gast als bewoner van het dorp Wateringen, gemeente Westland, maar ik ben nog steeds Hagenees van die jaren.

Ton Kettmann
elsenton31@live.nl



Schalk Burgerstraat 174-196, hoek Springfonteinstraat 39 in de jaren tachtig, met ijsalon Firenze. Foto: Dienst voor de Stadsontwikkeling, Haags Gemeentearchief



Luchtfoto Transvaalkwartier met onder andere de Schalkburgerstraat. Foto: Jaap Rijkenberg, Haags Gemeentearchief



Marcello en Els (W)eten Wat Lekker Is Restaurant Suzie Q

Bloedhete dag

Op de allerwarmste dag van het jaar gaan we eten bij restaurant Suzie Q aan de Scheveningse haven. We krijgen een plekje op het riante, gezellige en grote terras over de volle lengte van de zaak. Het uitzicht op minstens een miljard euro aan afgemeerde zeil- en motorjachten is bijzonder...

Creedence Clearwater Revival

Suzie Q is inderdaad vernoemd naar de legendarische song van Creedence Clearwater Revival uit onze jeugd. Je kent het vast nog wel; een super simpele tekst afgewisseld met briljante gitaar loopjes. Het nummer is oorspronkelijk van Dale Hawkins uit 1957 die het uitbracht als *Susie Q*, met een S dus... Nog een weetje; Susie-Q is bij sommigen de bijnaam van Quetiapine (Seroquel), een antipsychoticum.

Typisch Suzie Q

Op de menukaart vinden we een stuk of twintig shared dining gerechtjes. Van alles wat. Van Zeeuwse oesters tot Libanese aubergine en van Chinese pannenkoekjes tot Italiaanse truffelrisotto! Vijf desserts en een aantal ports en dessertwijnen maken de kaart compleet. De wijnkaart is ook behoorlijk uitgebreid en - heel belangrijk -



netjes geprijsd. Zoals we vaker doen, laten we ons verrassen door de chef. We drinken graag een Pinot Noir en als het even kan lekker gekoeld met dit warme weer. En ja hoor, gelukkig staat er bij de rode wijnen een Spätburgunder (= Pinot Noir) van Meyerhof uit Duitsland. Maar Els neemt eerst haar favoriete vakantiedrankje: Aperol Spritz.

We beginnen met - zoals bedrijfsleider Jeroen ons uitlegt - met een typisch Suzie Q oestertje; een



Zeeuwse Creuse 2, daarbij wat feta met olijfjes, spaanse peper, cherry tomaatjes en huisgemaakte crostini's. Mooie gerechtjes. Een voortreffelijk oestertje met een lekkere dressing en de lauwwarme feta is helemaal goed. De temperatuur op het terras loopt zo hoog op dat we naar binnen verhuizen. We komen in een ruime gezellige en koele zaak met veel groen, een aparte tegelvloer en een enorme muurschildering. Het enige dat ontbreekt is 'een echte Marcello&Els' van Creedence!

Als tweede krijgen we de Krokante Taco's met tonijnsashimi, chipotle, ingelegde kool en avocado. Erg lekker ook weer. De taco's zijn inderdaad perfect krokant, licht pittig en de vulling is verrassend lekker. Ook op tafel komt de Dragon Roll met krokante garniaal, avocado en masago en natuur-



lijk Kikkoman sojasaus. Zo hoort het te zijn... We krijgen er geen genoeg van en bestellen nog het met hoisin gelakte Buikspek met een heerlijke kerrieschuim en wat mango. Mooi en lekker.

Tijd voor het dessert. We zitten behoorlijk vol en doen samen met eenmaal Passie & Parel. Een taartje van witte chocolade met yoghurt, dragonsinaasappels en passievrucht. Wederom een plaatje. Een cappuccino en een espresso en voldaan lopen we naar tram 17. Een fijn, betaalbaar restaurant op een bijzonder mooie plek! Wij zeggen: probeer het eens uit!

Tips?

Heb je een goede tip voor een recensie. Mail dan even naar Marcello&Els info@marcellos.nl

Op een rijtje

Suzie Q
Dr. Lelykade 33-37
Den Haag
Keuken open elke dag
12.00 - 22.00 uur

restaurantsuzieq.com
events@restaurantsuzieq.nl
070 7433 676

Shared Dining € 6,50 - 14,00
Dessert € 9,00 - 14,50
Drankjes normaal
Elke woensdag Oesterfeestijn;
oesters € 1,50 per stuk
Elke dag Suzie's vangst-menu (3-gangen met vis als hoofdgerecht) € 25,-

Suzie Q Lyrics

Oh, Suzie Q, oh, Suzie Q
Oh, Suzie Q, baby I love you
Suzie Q

I like the way you walk
I like the way you talk
I like the way you walk I like the way you talk
Suzie Q

Guitar Solo

Well, say that you'll be true
Well, say that you'll be true
Well, say that you'll be true and never leave me blue
Suzie Q

Guitar Solo

Well, say that you'll be mine
Well, say that you'll be mine
Well, say that you'll be mine,
baby all the time
Suzie Q

Vervolg voorpagina

De managers waren meer dan alleen concurrenten van elkaar, ze bespraken op de managersavonden hun gemeenschappelijke belangen: Welke zaalhouders waren betrouwbaar en welke niet? Wat moest je doen als de groep slecht werd behandeld? Wat deed je als een zaalhouder met een smoesje ('tien minuten te laat begonnen met optreden') weigerde de afgesproken gage volledig uit te betalen? Wat



Jury talentenjacht Hans van Eijck, Leo Bennink, Rudy Bennett, 1968

De Marathon; van rolschaatsbaan naar dancing

moet je doen als een organisator er met het geld vandoor ging terwijl de band nog stond te spelen? De managersavonden in de Marathon hielpen mee de professionaliteit van de Haagse muzieksceen hoog te houden. Later werden er in de Marathon ook talentenjachten georganiseerd, meestal op vrijdagavond. In de jury zaten dan bekende muzikanten en/of mensen van een platenmaatschappij.

Het publiek

De dansavonden in het weekend werden altijd drukbezocht. De Puchs reden af en aan, met of zonder meisje achterop. Veel meisjes kwamen ook met eigen vervoer, meestal een Mobylette. Het publiek bestond hoofdzake-

lijk uit de zogenoemde 'artistiekelingen' met de bekende parka's, spijkerbroek en Clarks schoenen. Het merendeel van de jongemannen, die iets minder modieus waren, droegen gewoon een net colbertje en een stropdasje. De meisjes droegen minirokjes met in die periode vaak witte kousen en witte lippenstift à la Twiggy, het beroemde jaren zestig model.

Het einde

Eind 1968 viel het doek voor Dancing de Marathon. De gemeente Den Haag eiste vanuit de erfpachtregeling met de familie Ooms de locatie terug. Deze locatie was volgens de gemeente geen plek voor de geluidsoverlast die de jeugd



Discotheek Marathon. Foto: Edwin Starr

en hun muziek veroorzaakte. De gemeente had plannen om de bestemming van de locatie te wijzigen voor woningbouw, wat de gemeente veel geld zou opleveren. De deuren gingen definitief op slot en in 1971 werd het gebouw gesloopt. Aan

de Wijndaelerweg verrees een nieuwe Marathon, maar dit keer 'Discotheek de Marathon'. De periode van de beatmuziek was afgesloten.

Aad Spanjaard
aadspan@ziggo.nl

Wat doet u met uw overwaarde?

Wilt u profiteren van de overwaarde van uw woning, maar niet verhuizen? Dat kan.

- Vul uw AOW en pensioen aan met een eenmalig of maandelijks bedrag
- Vrij te besteden: bijvoorbeeld voor uzelf, uw kinderen of kleinkinderen
- Veilig, verantwoord en vaak al mogelijk vanaf 60 jaar

Voorbeeld

Een echtpaar (69 en 72 jaar) heeft een woning die € 400.000 waard is. De hypotheek is € 80.000 en de overwaarde is € 320.000. De huidige hypotheek loopt over enkele jaren af en daarom stappen ze nu alvast over naar een ASR levensrente hypotheek met een levenslange rente van 4%. Daarbij nemen ze extra € 50.000 op uit de overwaarde voor onderhoud en financiële buffer voor de toekomst. De nieuwe maandlast wordt € 435 (levenslang).

Als onafhankelijk bureau kunnen wij u adviseren over:

- Verlengen van uw huidige hypotheek
- Oversluiten naar een levensrente hypotheek
- 2e hypotheek als aanvulling op uw pensioen
- Overwaarde (verzilver) hypotheek met een eenmalige of maandelijks uitkering.

Vraag vrijblijvend om een gratis berekening of kennismakingsgesprek.
Bel 070-392 51 35 of kijk op [zilverleven.nl](https://www.zilverleven.nl)



P.H. Frauenfelder

- loodgieters
- installatie
- daktechniek
- 24h service

www.phfrauenfelder.nl

Vestiging Rotterdam

Graafstroomstraat 35b
3044 AN Rotterdam

T 010 - 850 12 00
info@phfrauenfelder.nl
www.phfrauenfelder.nl

Vestiging Den Haag

Oude Haagweg 617
2552 GK Den Haag

T 070 - 325 44 40
info@phfrauenfelder.nl
www.phfrauenfelder.nl



Service



Sanitair



Verwarming



Woning aanpassing



Dak



Allegoeds
vakanties

Nooit te oud voor vakantie!



Heerlijk op vakantie in eigen land!

Heeft u ook zo'n zin om er even lekker tussenuit te gaan? In een andere omgeving genieten van de natuur, goed gezelschap en een uitstekende verzorging: dat is vakantie!

Of u nu wel of geen zorg nodig heeft, u bent van harte welkom. Kom alleen of samen met uw partner, vriend(in) of mantelzorgverzorger.



Bekijk het aanbod en boek uw vakantie

www.allegoedsvakanties.nl | 0318 - 48 51 83

SPECIALS
ADVERTEREN MET KORTING!

PRINSJESFESTIVAL • 17 SEPTEMBER
WOONSPECIAL • 15 OKTOBER

Verschillende onderwerpen komen aan bod in onze specials. Op **17 september** hebben wij een speciale editie over het **prinsjesfestival** en **15 oktober** is de **Woonspecial**. Dan ontvang je een extra korting op de advertentieruimte.

Past jouw onderneming, product of dienst perfect bij deze editie of special, vraag dan naar onze speciale tarieven! Een mooie korting bij afname vanaf een 1/8 advertentiepagina. Reserveer snel een plek in deze bijzondere uitgaves en bereik circa 175.000 lezers per editie. Bel 070 - 360 76 76.



DE HAAGSE TIJDEN

DE HAAGSE KRANT VAN ALLE TIJDEN

Reactie 'Leerlingen van de Comeniusschool'

Met veel plezier heb ik het stukje over de Comeniusschool gelezen in De Haagse Tijden van 9 juli 2024. Ik heb daar ook op school gezeten (1950-1957), evenals mijn broertjes en zusjes. In de eerste klas zat ik bij juffrouw Mussies, daarna bij juffrouw Potter. Juffrouw Feun, in de derde klas, was de enige die ooit bij ons thuis geweest is. Dat was toen mijn jongste zusje ernstig ziek was en dat bijna niet overleefde door wangedrag van de GGD (maar dat is een verhaal apart). Regelmatig moest ik in de klas vertellen hoe het met mijn zusje ging. Meester Maat was een afschuwelijke man; soms was hij voor enige tijd afwezig omdat hij aan godsdienstwaan zin leed. De daaropvolgende jaren zat ik bij meester Van Wier in de klas, die op de bijgevoegde foto's staat.



Schoolreisje naar Schiphol in de vijfde klas bij meester Van Wier, 1955

Meester Feenstra kwam ook wel eens bij ons in de klas spelen op zijn viool. Een andere meester had een harmonium in de klas. Bij meester Van Wier mochten enkele kinderen het zingen begeleiden op de blokfluit. Een klasgenoot, Willy, speelde heel mooi klarinet. Mijn eerste schoolreisje was een tochtje naar het Scheveningse strand, met zo'n bruine HTM-bus. De juffrouwen hadden hoedjes gemaakt van rood en groen crêpepapier. Helaas regende het dat het goot, maar toch zijn we nog even de bus uit geweest, het strand op. Met die crêpepapier hoedjes, die niet watervast waren. U kunt zich de hilariteit voorstellen toen we thuiskwamen, met rode en groene strepen op ons gezicht. In de tweede klas gingen we naar Blijdorp in Rotterdam. Dat verliep aanzienlijk beter, zoals de foto laat zien. Andere schoolreisjes gingen naar het Scheepvaartmuseum in Rotterdam en naar Amsterdam, met rondvaart door de grachten. Ik herinner me nog een schoolreisje naar de hei bij Ede (Posbank?). Wat een gevoel van vrijheid gaf die grote



Sinterklaas in de zesde klas in 1956 bij meester Van Wier. Sinterklaas wordt gespeeld door Willy, de jongen die zo goed klarinet kon spelen

heidevlakte voor ons stadskinderen. We renden en draafden en keer op keer lieten we ons van de heuvel over de hei naar beneden rollen. In de hogere klassen gingen we naar Schiphol, heel indrukwekkend, die vliegtuigen, want vliegen was toen bepaald nog niet gewoon.

De Comeniusschool was blijkbaar bijzonder in trek. Er was een chronisch gebrek aan klasruimte, die werd dan gehuurd bij andere scholen. Ik herinner me nog een school in de Fisherstraat (naast de Paul Krugerschool) en een school in de Schalkburger-

straat. Daar moest je door een poort onder de huizen door om op het schoolplein te komen. Vaag herinner ik me ook nog een school waar een grote, zwarte kolenkachel in de klas stond. Was dat in de Galvanistraat? Het was natuurlijk de tijd van de babyboom, maar dat is geen goede verklaring, want andere scholen hadden juist klassen over.

Af en toe (elk jaar?) werd er een uitvoering gegeven. Ik deed mee aan een musical over de voorjaarssschoonmaak. Die werd uitgevoerd in gebouw Custodia, in de Brandstraat. Mijn rolletje

begon met de woorden "Ha, daar heb je kleine Pim! Haal eens gauw een busje Vim."

Er was blijkbaar iets zeer aantrekkelijks aan de Comeniusschool. In een bepaald jaar had ik twee klasgenoten die behoorlijk ver van de school woonden. Mijn vriendje Wim Langendijk woonde in de buurt van de Jan van Nassastraat, in een van die prachtige negentiende-eeuwse herenhuisen. Ik ging er wel eens spelen, maar dat was een hele onderneming. Met lijn 6 naar de Herengracht, dan te voet langs de Koekamp en het Malieveld, over het terrein van de Dierentuin. De fundamenten van de dierenverblijven lagen er nog. Ook stond er nog het prachtige Dierentuingebouw, waar concerten en theatervoorstellingen werden gegeven. Helaas heeft het plaats moeten maken voor dat foeilelijke Provinciehuis. Door een gat in het hek kwam ik in de straat waar Wim woonde. En dan te bedenken dat hij die tocht elke schooldag moest maken, heen en terug. Een meisje uit de klas, Manuella Jongejans, woonde daar ook in de buurt. De ouders van die twee moeten wel heel veel waardering voor de Comeniusschool hebben gehad.

Een bekende klasgenoot van mij was Wim Deetman, de latere minister van Onderwijs en burgemeester van Den Haag. Meester Van Wier hield af en toe een wedstrijd hoofdrekenen. Hij gaf een som op en je probeerde dan als eerste het antwoord te geven. Wim en ik waren goed aan elkaar gewaagd. We zijn

jarenlang bevriend geweest, maar verloren elkaar uit het oog toen hij Politicologie ging studeren aan de VU en ik Wis- en Natuurkunde in Leiden.

Op 14 april 2007 werd er een reünie van de Comeniusschool gehouden, in het oude gebouw aan de Kempstraat. Dat was een schok: het hele wijkje om de school was platgegooid, al die Patrimoniumhuisjes waar zo veel familieleden van mij gewoond hadden: weg! De reünie was wel een succes. Een aantal leerlingen hielp met de organisatie en ik proefde een vriendelijke en ontspannen sfeer. Zelf denk ik met plezier terug aan mijn jaren daar op school, behalve dan in de vierde klas, dat was een dieptepunt. In mijn herinnering telde iedereen mee. Ik heb nooit gemerkt dat sociale klasse een rol speelde, wat ik over andere scholen wel hoorde. Als zoon van een loodgieter telde ik net zo goed mee als de zoon van een jurist. Ook onderling speelde het geen rol wat je vader deed, als je dat al wist. Als iemand wat traag van begrip was, dan legde meester Van Wier het geduldig nog een keer uit, al begon de rest van de klas soms wel te zuchten. De Comeniusschool is verhuisd naar de Colensostraat. De wereld is veranderd, de Transvaalwijk is veranderd, het onderwijs in het algemeen is er bepaald niet makkelijker op geworden. Mijn respect voor al degenen die daar nu op die school hun werk doen.

Pim de Pagter
pj.depachter@home.nl



Schoolreisje naar Blijdorp, tweede klas in 1952. Rechts juffrouw Potter, midden achter de conciërge

Eropuit!

Organiseert u een leuke activiteit waar onze lezers blij van worden? Mail uw activiteiten of tips naar info@dehaagsetijden.nl of bel: 070 - 360 76 76

GRATIS TAXATIEDAGEN

Elke woensdag en donderdag van 10.00 tot 16.00 uur

Elke WOENSDAG: munten, postzegels, bankbiljetten en ansichtkaarten

Ergens slingeren nog de postzegelalbums van opa op zolder. Waar zijn de munten van pa eigenlijk gebleven? En zijn die ansichtkaarten bestemd voor het oud papier? Moeten we die oude bankbiljetten inleveren?

Elke DONDERDAG: goud, zilver, sieraden, kunst, antiek, militaria en Pokémonkaarten

In de la ligt nog die gouden ketting van oma. Ergens ligt nog een potje met oude sieraden. Dat oude beeldje of die zilveren miniatuurtjes in de kast, zijn die nog wat waard? Hebben die oude onderscheidingen en militaire spullen nog waarde? Zijn Pokémonkaarten interessant?

U bent niet de enige met vragen over stukken die bij u thuis liggen. Om hier een antwoord op te krijgen organiseert **Heritage Auctions Europe** deze open inloopdagen van 10.00 tot 16.00 uur. Bezoek ons op de Energieweg 7 te IJsselstein, vlakbij Utrecht, voor een gratis en vrijblijvende taxatie met een kopje koffie. Aansluitend krijgt u desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Voor meer informatie: **030-6063944** en www.ha-europe.com. Bel ons ook even als u meerdere zaken (bv. munten en sieraden) op 1 dag wil combineren. Tot ziens in IJsselstein!

Spotlight Festival

Op vrijdag 6 september en zaterdag 7 september ontdek je op Spotlight Festival de cultuur van Den Haag 2024-2025. Tijdens het gratis festival kun je twee dagen lang op een verrassende manier kennismaken met het uitgebreide culturele aanbod van Den Haag: of het nu gaat om muziek, dans, theater, comedy, film, literatuur of festivals. Verspreid over de hele stad zetten podia en theaters hun programma voor het komende jaar in de spotlight voor jou! De vrijdag staat in het teken van de lokale cultuur van iedere wijk, waarbij de verschillende Cultuurankers hun aanbod laten zien voor het komende seizoen. Dit is op vrijdagavond vanaf 19:00 uur. De zaterdagmiddag is gericht op families en cultuurdoeners. Bij locaties verspreid over de stad en in *Hotspot Amare* tonen instellingen hun aanbod via optredens en workshops. Ook kunnen bezoekers ontdekken hoe ze zelf actief kunnen worden. Dit is op zaterdagmiddag van 13:00 uur tot 17:00 uur. Op zaterdagavond gaan we de culturele instellingen in met het avondprogramma. Bij deelnemende podia en theaters zie je previews van podiumkunsten die later in het jaar te bezoeken zijn. Dit is op zaterdagavond vanaf 19:30 uur.

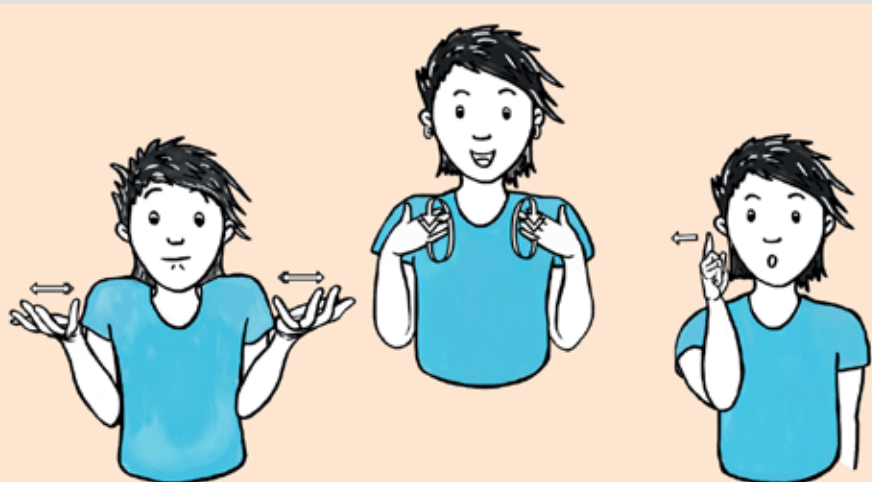


Wanneer & waar: vr 6 & za 7 sept, Centrum Den Haag
Meer info via spotlightfestivaldenhaag.nl

Workshop gebarentaal

Zou jij wel meer willen leren over de Nederlandse gebarentaal? Kom dan naar de workshop gebarentaal op dinsdag 10 september in Bibliotheek Voorburg. Tijdens deze workshop leren we elkaar begroeten en maken we kennis met elkaar in gebaren. Ook krijgen alle deelnemers informatie over belangrijke feiten uit de dovenscultuur. Dit is een actieve workshop waarbij je vooral veel gaat doen en ervaren. Het is daarnaast ook gewoon erg leuk, de tijd vliegt om! Je ontvangt leuke materialen om mee naar huis te nemen. Alvast een verzoekje van de workshopleider: trek geen strakke kleding, hoge hakken en dergelijke aan. Dan kun je met volle teugen genieten en enthousiast meedoen.

Wanneer & waar: di 10 sept, 14.00-16.30u, Bibliotheek Voorburg, Koningin Julianalaan 257
Meer info via bibliotheekaandevliet.nl



Hersenschimmen in Branoul

In de nieuwe Branoulproductie *Hersenschimmen* spelen Bob Schwarze, Sijtze van der Meer en Manon Barthels drie karakters uit de iconische roman van Bernlef. Hoewel het boek al vier decennia oud is, blijft het onderwerp actueel als nooit tevoren. Maarten Klein lijkt samen met zijn vrouw Vera van een rustige oude dag te gaan genieten, tot er steeds vaker storingen in zijn brein optreden. Langzaam verliest hij zijn grip op de werkelijkheid en raakt - bij vlagen in volle bewustzijn - meer en meer afwezig en verdwaald. Heden en verleden gaan door elkaar lopen, hij verliest zijn greep op de taal, wil plotseling weer naar zijn werk en ziet zijn vrouw voor zijn moeder aan. De kenmerkende taal van Bernlef verglijdt mee met de hoofdpersoon. De teksten hakkelen, stotteren en verwarren. Meer dan een verhaal over dementie is *Hersenschimmen* een verhaal over het trage verval van een bewustzijn. *Hersenschimmen* is een hoogtepunt in het omvangrijke oeuvre van J. Bernlef. Manon Barthels schreef een schitterende nieuwe bewerking speciaal voor Theater Branoul en Wolfert Brederode componeerde er de muziek bij.



Wanneer & waar: woe 11 t/m zo 22 sept, Theater Branoul, Maliestraat 12
Meer info via branoul.nl

Groovy Jazz met Ben Schröders Vintage Jazz Sextet

Op vrijdag 13 september treedt het Ben Schröders Vintage Jazz Sextet op in het Leonardo Royal Hotel met groovy jazz uit de jaren 50/60. Het is de muziek van Lee Morgan, Horace Silver, Miles Davis en tijd- en genregenoten. De band bestaat uit Ben Schröder (drums), Floriaan Wempe (tenorsaxofoon), Paul van der Feen (altsaxofoon), Gary Kavanagh (trompet), Udo van Boven (piano) en Sven Schuster (contrabas). De band bestaat sinds 2011; de arrangementen staan op naam van Udo van Boven. Dit concert, dat mede mogelijk gemaakt wordt door de Stichting Jazz at the Club en Podium De Nieuwe Kamer, wordt georganiseerd in de serie Friday Night Jazz.



Wanneer & waar: vr 13 sept, 20.00u, Leonardo Royal Hotel, Van Stolkweg 1
Meer info via jazzattheclub.nl

Expositie in de Oude Kerk



Op Monumentendag op zaterdag 14 september exposeert Evert de Niet, amateur-historicus Scheveningen, in de Oude Kerk in de Keizerstraat. In de kerk is een historische tentoonstelling over Oud-Scheveningen te bezichtigen. Er zijn foto's van o.a. Scheveningen Dorp, Visserij, Klederdrachten, Badplaats, Havenkwartier, Geuzenwijk en Duindorp uit vroegere tijden en het Eiland, kortom vele historische beelden van Scheveningen. Tevens is er een expositie over Kerkelijk Erfgoed Scheveningen van een grote verscheidenheid van alle kerken en kerkelijk leven.

Wanneer & waar: za 14 sept, 10.00-17.00u, Oude Kerk, Keizerstraat 8

Rooftoppers Buitenbios

Breng je filmervaring deze nazomer tot een nieuw hoogtepunt met Rooftoppers: de gloednieuwe Buitenbios van Filmhuis Den Haag. Deze keer staat het thema nostalgie centraal, dus kom samen met ons zien, zweten en zwijmelen in de tweede week van september. Dompel je onder in films die je meenemen naar vervlogen tijden, of je deze nou zelf hebt meegemaakt of niet. Rooftoppers bied je een zorgvuldig samengestelde selectie van 9 titels, variërend van tijdloze klassiekers tot moderne meesterwerken, elk doordrenkt met een gevoel van nostalgie. Met titels die tijdens je jeugd niet uit de VCR weg te denken waren, of films waarin melancholie op wat voor manier dan ook een thema speelt. Beleef deze unieke filmervaring onder de sterrenhemel van het Spui en ervaar deze titels als nooit tevoren!



Wanneer & waar: vr 6 t/m za 14 sept, 21.00u, Dakterras van Mercure Hotel (Spui 180)
Meer info via filmhuisdenhaag.nl/rooftoppers

Puzzelpagina

1 ZWEEDSE PUZZEL

tijding	1	anno Domini	pausen-naam	loon	erfelijke factor
ondoor-dringbaar		sterren-beeld	ver-dieping	deelteken	erbarmen
			masker		
rondhout		deel v.d. dag		5	
vaart		pl. in Italië			
			lidwoord		nors
			a priori		
paljas	Euro-peaan	hoofd v.e. moskee		als boven	
		dierentuin in A'dam		rekening	
		2	bamboe-beer		3
			public relations		
klim-werktuig			ont-roering	ijzer-grond	
opening				ontvang-kamer	
		over-blijfsel			cowboy-feest
		deel v.d. keel			
water-plant			echter	9	
vuur-wapen			onder-officier		spijslijst
			6	voorbij	
				deel v.h. hoofd	
vaartuig		verkeers-plein			7
		numero			
	8		in elkaar		
besef				frisheid	4

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

2 SUDOKU

		3	4	1	9			
								2
6	8	2				4		
4				8	2	5		
	5		9		6	3		
		6		9				
	4	1						
7			3					
6	1			7				

			2					1
5		7						
1	5	8				3	2	
8			2	9	7	5		
7	2			8				
			3	6				
9			4					
	1				3			
7					2		8	

Puzzel & Win!

Mocht u de oplossingen weten van de puzzels op deze pagina, dan maakt u kans op deze leuke Haagse sokken! U kunt de oplossingen tot donderdag 12 september mailen naar puzzel@dehaagsetijden.nl

Win Haagse Harry Sokken - Model 'Standbeeld'

Limited edition! Deze sokken verschijnen ter ere van de Haagse Harry tentoonstelling in het Haags Historisch Museum. Gemaakt van bamboe, dus duurzaam.

De sokken zijn ook online verkrijgbaar via www.haags.nl t.w.v. € 14,95 (excl. verzendkosten).



Oplossingen vorige editie:

Kruiswoordpuzzel: Formule een
Sudoku: 3 en 4
Zweedse puzzel: Zandvoort

Wij feliciteren de winnaar van de vorige editie met een mooie prijs.

De Haagse Harry Sokken, gemaakt van bamboe, gaan naar: *Oscar Pijl*

U dient deze prijs zelf op te halen bij De Haagse Tijden op de Laan van Meerdervoort 174, Den Haag (tijdens kantooruren).

3 WOORDZOEKER

M	R	E	I	T	R	E	V	L	T	C	O
I	T	P	R	E	C	A	R	I	O	L	L
E	I	H	L	E	N	T	E	N	P	G	O
E	N	E	C	U	N	R	D	T	K	N	P
R	T	E	E	E	O	E	E	J	W	I	R
Z	M	T	C	N	N	N	T	E	A	M	E
U	S	A	D	S	A	O	E	S	L	M	T
C	E	R	L	K	C	R	O	R	I	E	A
H	I	U	L	S	T	E	B	E	T	T	W
T	D	O	M	E	I	N	M	G	E	S	B
E	M	Y	Z	N	E	O	A	E	I	W	U
P	M	U	R	O	F	T	B	N	T	S	T

- | | | | |
|----------|--------------|----------|--------------|
| Bamboe | Islam | Onweer | Toner |
| Boete | Klomp | Precario | Topkwaliteit |
| Condens | Lente | Rondrit | Vertier |
| Domein | Lintjesregen | Scene | Vrede |
| Eerzucht | Nerts | Stemming | Waterpolo |
| Enzym | Nonactief | Steun | Weleer |
| Forum | Onecht | Teler | |

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Kom jij weleens bij je wijkcentrum?

✓ Dé plek voor advies, ondersteuning, vrijwilligerswerk en activiteiten in de buurt. Je vindt ons door heel Den Haag: wijkz.nl



We doen meer dan je denkt!

UTS VAN DER GEEST VERHUIZINGEN

Speciale service voor senioren

- Zorgverhuizingen
- Particuliere verhuizingen
- Int. verhuizingen
- Kunst- en antiekservice
- In- en uitpakservice
- Verhuisdirigente
- Handyman
- Inboedelopslag



T 070 399 42 41

W utsvandergeest.nl





VERNIEUWDE CLUB



GROTE MARKTSTRAAT
DEN HAAG

BASIC-FIT